

Ahojte kamaráti!

Je tu ďalší týždeň, v ktorom vám opäť prinesieme množstvo nápadov a informácií pre vašu radosť a nové zážitky v kruhu vašej rodiny.

Každý rok na jar oslavujeme v materskej škole **Deň Zeme** a keďže sme teraz všetci doma, využime možnosť pripomenúť si tento krásny a významný sviatok so svojimi najbližšími.

Naša planéta je jedno nádherné čarovné miesto pre život. Dáva nám všetko, čo potrebujeme: slnko, čistý vzduch, vodu aj úrodnú zem. Našou úlohou je tieto dary s láskou prijať, starať sa o ne

a múdro ich zúžitkovať. A tak sa poďme pozrieť, ako sa k darom prírody správajú ľudia v našej obci a okolí. Vezmite za ruku ocka, mamu alebo staršieho súrodenca a najlepšie všetci spolu a vyberte sa na prechádzku po našej Beluši a do jej okolitých lesov a lúk. Verím, že nájdete veľa krásnych prírodných zákutí v Belušských Slatinách, čarovných lesných tóni pod Kamenicou, žblnkotajúce pramene a vlniacu sa Pružinku, hučiaci Váh aj malý vršok Rašov s krásnymi výhľadmi do okolitej krajiny. Objavujte spoločne a tešte sa, lebo nikde vo vesmíre nie je taký bohatý a rôznorodý život, ako práve na našej Zemi.

A je tu prvá úloha: nájdite si na prechádzke strom – jeden, dva, alebo aj tri,.....prstami nahmatajte kôru, skúmajte, či je hladká alebo drsná, či vás hreje alebo chladí, zrakom vnímajte jej farbu, pozrite do koruny stromu a zistite, či je listnatý alebo ihličnatý a možno v spleti konárov objavíte ukryté vtáčie hniezdo. V tráve, v machu, v suchom lístí pod stromami sú ďalšie skrýše pre drobné živočíchy. Môžete nájsť mravce, bystrušky, ba aj ježka. Stromy sú domovom pre mnohé vtáky a pre nás ľudí sú nesmierne dôležité, lebo slúžia ako „práčky vzduchu“, produkujú kyslík pre naše pľúca. Poďakujme sa im a venujme stromom aspoň vrúcne objatie, sami zistíte, aké je to príjemné.

Úloha druhá: Aby sa užitočným jaštericiam darilo, potrebujú vhodnú skrýšu, môžete im pomôcť vytvoriť im domov aj tam, kde ho ešte nemajú. Na teplé slnečné miesto pod lesom na lúke alebo na rúbanisku vybudujte „Jašteričník“. Nič zložité, len na kopy poukladajte všetky kamene a kameňky, ktoré nájdete v okolí. Tie sa na slniečku vyhrejú a jašterice si v nich nájdú svoje útočisko. Podobne môžete vytvoriť aj „Ježník“ – už asi viete pre koho....áno pre ježka....a to tak, že nanosíte veľkú kopy lístia v lese pod strom, vrch môžete zaťažiť menšími konármi, aby lístie vietor tak ľahko neodfúkol. Ježko sa takému parádnemu bývaniu určite poteší.

Úloha tretia: hra „Kameň, drevo, potopa“. Na prechádzke lesom vás zabaví a rozpohybuje možno aj rodičov. Hráči si určia vyvolávača, ktorý vydá povel a počíta od 1-10, napr. zvolá KAMENĚ na 6 – a hráči musia nájsť kameň v danom časovom limite, teda kým vyvolávač napočíta do 6, alebo DREVO na 3 – hráči musia chytiť hocijaké drevo, pokým vyvolávač počíta do 3, alebo POTOPA na 7 a vtedy musia hráči vyliezť na vyvýšené miesto v lese, napr. na peň, skalú, konár,...tak aby ich nezaliala potopa na zemi. Hráč, ktorému sa nepodarí úlohu splniť v danom čase strieda vyvolávača.

Úloha štvrtá: Cestou domov si ko košíka, či plátennej tašky nazbierajte veľa rôznych prírodnín – šišky, suché listy, trávky, konáriky, kamienky, mach, kvety,....budete ich potrebovať pri tvorbe vašej prírodnej galérie. Môžete si z lesných pokladov vyskladať zvieratká, kvety, postavičky, čo vás len napadne....., asi takto:

Na prechádzke ste si určite všimli, že v našom okolí sú aj miesta, na ktoré nás pohľad neteší. Sú zaházané plastovými fľašami, vreciami, papierom, konzervami, rozbitým sklom – jednoducho odpadkami, ktoré do prírody nepatria. Nájdite si spoločne jedno miesto, ktoré by ste chceli spolu s rodičmi vyčistiť.

A tu je ďalšia už **piata úloha** pre zvedavé deti:

- Čo sa deje s odpadom v prírode?
- Kam putuje odpad, ktorý vyprodukuje v domácnostiach?
- Poznáte pojmy ako recyklovanie, skládka odpadu, kompostovanie, zberný dvor?
- Poznate prislúchajúce farby ku kontajnerom triedeného odpadu?

To všetko sa teraz dozviete, ale veríme, že mnohí z vás si to už len zopakujú. Milí rodičia, veríme, že dané pojmy ovládáte a prijateľným spôsobom ich dokážete vysvetliť aj svojim ratolestiam. Pri rozhovore s deťmi a ich zvedavých otázkach vám iste pomôžu aj nasledovné informácie:

Plasty - ako recyklovať

Nádoby na plastový odpad sú žltej farby. Výrobky a obaly z plastov sú označované skratkami PET, PE-HD, PVC, PE-LD, PP, PS a O. Ak v blízkosti vášho bydliska nie sú červené nádoby a oranžové kontajnery, plechovky a tetrapaky môžete vhadzovať do žltých nádob spolu s plastmi.

Nevhadzujte do nich gumu a molitan, ani obaly znečistené zvyškami potravín, či nebezpečnými chemikáliami.

Ako nahradiť plasty

Plasty však nie je možné recyklovať donekonečna, preto stojí za zváženie obmedziť ich

používanie. Znížiť enormnú produkciu tohto odpadu môžeme, ak budeme nakupovať minerálne vody v sklenených fľašiach, ktoré môžete vrátiť priamo do obchodu, alebo umiestniť do zbernej nádoby, kde máte istotu, že bude hodnotne recyklovaná. Osobitne sa tetrapaky zbierajú do nádob oranžovej farby.

Papier – ako recyklovať

Nádoby na zberný papier sú modrej farby. Patrí sem papier, ktorý nie je ničím znečistený, ako sú letáky, staré noviny, lepenkové škatule. Obaly sú označené skratkou PAP. Nepatria sem rolky od toaletného papiera a obaly od vajíčok, pretože sú vyrobené z recyklovaného papiera, ale ani škatule od pizze, nasiaknuté masťou.

Ako nahradiť papier a šetriť prírodu

Používaním recyklovaného papiera pomôžete obmedziť jeho výrobu z nových stromov. Takýto papier však nie je možné recyklovať opätovne, preto je dobré obmedziť jeho používanie na minimum, napríklad nahradením klasickej papierovej pošty za elektronickú.

Kovy – ako recyklovať

Zberné nádoby na kovy sa v jednotlivých obciach môžu líšiť. Niektoré mestá a obce sú vybavené červenými kontajnermi. Patria sem plechovky od jedál a nápojov, čistý alobal, viečka od jogurtov a zaváraninových pohárov.

Recyklovateľné kovy sú označené ALU alebo FE. Nevhadzujte sem odpad, znečistený od farieb, lepidiel a iných chemikálií, ani obaly od zubných pást.

Bio odpad

Odpad, ako sú šupky zo zeleniny a ovocia, vylúhovaný čaj a káva alebo trus domácich zvierat, sú využiteľné kompostovaním. V rodinných domoch so záhradou vzniká tiež odpad z rastlín, dreva a popola. Kompost môžete použiť ako hnojivo pre rastliny v záhradách a v kvetináčoch.

Sklo

Môžeme považovať za ekologický materiál, pretože ho dokážeme recyklovať donekonečna. Použitie sklenené fľaše a nádoby sa ukladajú do zelených kontajnerov. Nevhadzujte do nich žiarovky, zrkadlá, porcelán ani plexisklo.

Čo sa deje s odpadom?

Bioodpad (okrem mäsa a šupiek z citrusov) môže byť použitý ako prírodné hnojivo do záhrady.

Vymaľuj si omaľovanku a porozprávaj sa s rodičmi, na čom si pochutí rastlinka.

Triedenie odpadu - použi pastelky vo farbách kontajnerov a spoj odpad s kontajnerom preň určeným :

Veríme, že tretiu úlohu ste s pomocou rodičov a obrázkov zvládli a teraz sa môžeme pustiť do **úlohy šiestej**: vrátíme sa na „miesto činu“ teda na miesto v prírode, ktoré ste sa rozhodli vyčistiť. Budeme potrebovať gumené rukavice a vrecia alebo nádoby na odpadky, ktoré si označte farbou podľa už známeho triedenia: na papier – modrá, na sklo – zelená, na plasty – žltá, na kov – červená.

A pustíte sa do práce. Vybratý priestor vyčistíte od všetkého, čo tam nepatrí, nezabudnite na vlastnú bezpečnosť, ostré predmety a sklo nechajte radšej upratať vašich rodičov a všetok vyzbieraný odpad odnesť na miesto preň určené, čiže do kontajnerov separovaného zberu alebo do miestneho zberného dvora. Vami vyčistený kúsok našej Zeme si určite nájde vďačných obyvateľov – hmyz, vtáky, jašterice, , ktorým v čistom prírodnom prostredí nehrozí nebezpečenstvo poranenia.

Odpad sa dá recyklovať aj pre zábavu. To zistíte pri **siedmej úlohe**. Budete potrebovať plastovú fľašu, dva vrchnáčky, šnúрку a rôzne nálepky. Poproste ocka, alebo mamu, aby vám plastovú fľašu zrezal do požadovanej veľkosti a ostrú hranu olepil lepiacou páskou. Do jedného zo štuplíkov urobte klinčekom dierku a prepchajte asi 50cm dlhý motúz, urobte uzlík, aby sa motúz nevyvliekol. Druhý koniec motúza zašrobujte do otvoru fľašky druhým štuplíkom. Fľašu si ozdobte nálepkami podľa svojej fantázie. Asi takto by to malo vo výsledku vyzeráť:

Alebo takto jednoduchšie a bez šnúrky:

A jednoduchá hračka na zábavu a súťaženie je na svete.

Milé deti aj rodičia, úlohy ste určite hravo zvládli a príroda vo vašom okolí bude aj Vašou zásluhou krajšia, zelenšia, voňavejšia. Veríme, že ste sa aj príjemne zabavili a možno aj trochu viac dozvedeli o sebe a o svojich blízkych. Prajeme Vám veľa energie, jarné slniečko do duše a veríme, že sa čoskoro uvidíme.

Pre vás milé deti, ako odmena za snaženie, nech je táto pekná a poučná pesnička, môžete si pri nej zaspievať, zatlieskať aj zadupať, veríme, že sa pridajú aj ocko s mamou:

<https://www.youtube.com/watch?v=or4DdKW2Scc>

A pre vás, milí rodičia, ako bonus – inšpiratívne čítanie:

<http://kamsdetmi.sk/ako-viest-deti-k-ekologii/>

DO SKORÉHO VIDENIA!!!